

Styrets beretning for året 2025

Medlemstallet i Askim historielag har i 2025 ligget stabilt, og laget består fortsatt av en solid og engasjert medlemsmasse. Ved årets ende lå medlemstallet på 826. Rundt 50–60 medlemmer har vært aktive i lagets ulike grupper og komiteer. Den samlede frivillige innsatsen utgjør flere tusen dugnadstimer, og representerer et betydelig bidrag til ivaretagelse, formidling og utvikling av kommunens kulturarv. Dette arbeidet, utført på frivillig basis, tilsvarer flere fulle årsverk, til beste for lokalsamfunnet.

Som leder vil jeg rette en stor og oppriktig takk til alle medlemmer, både aktive og passive. Det er summen av engasjement, medlemstall og frivillig innsats som gir historielaget både økonomisk styrke og handlingsrom. Askim historielag har et særlig ansvar som forvalter av kulturarven fra gamle Askim kommune, og dette ansvaret tas på stort alvor.

Arrangementskomiteen har også i 2025 levert et imponerende arbeid. Komiteen har bidratt ved en rekke arrangementer gjennom året, blant annet åpning av museet, Kulturminneuka, markering ved Fossum bru, samt sosiale arrangementer som sildeaften, gløggaften og julebord. Medlemsmøtene har hatt god oppslutning, med rundt 40–50 deltakere per møte. Dette vitner om et levende historielag med stor interesse for lokalhistoriske temaer.

Turkomiteen sørget for en flott tur til Vikingmarkedet i Tønsberg og Osen Nauen Klokkestøperi. Det har også vært avholdt utflukter til kraftverkene i Askim.

Fossumprosjektet, nå kjent som Fossum læringsarena, nådde i 2025 et viktig delmål. En foreløpig innvielse fant sted 8. mai i forbindelse med bekransningen av minnesmerket over de falne ved Fossum. Senere på høsten, 14. september, ble det gjennomført en større åpningsseremoni med deltakelse fra medlemmer, samarbeidspartnere, sponsorer, kommune, fagmiljøer og etterkommere av falne fra slaget. Arrangementet ble svært vellykket og viste prosjektets store formidlingspotensial.

Prosjektet er ennå ikke fullført. Det gjenstår opparbeidelse av området mellom informasjonstavlene og gangveien, arbeid som er planlagt gjennomført våren 2026. Per 1. januar 2026 har prosjektet hatt en kostnadsramme på om lag 550 000 kroner, med gjenstående arbeider anslått til 250 000 kroner. Det er også satt av midler til framtidig drift og vedlikehold. Dugnadsinnsatsen i 2025 knyttet til Fossum læringsarena er stipulert til rundt 600 timer.

Ved Vammatoppen friluftsmuseum har aktiviteten vært stabil også i 2025. Jernbanevognene ble tatt ut av vinterdvale i april og satt tilbake i oktober. Etter avslag på ekstern finansiering av

et større skilt, ble det valgt en rimeligere løsning som historielaget selv finansierte og monterte på dugnad. Resultatet er et godt synlig skilt som tydelig markerer museet som Askim historielags friluftsmuseum. Vedlikehold av grøntområdene har vært et godt samarbeid mellom historielaget og Vamma kraftstasjon, supplert med egen dugnadsinnsats.

Askim lokalhistoriske arkiv har hatt et særdeles arbeidskrevende år. Det er lagt ned om lag 6000 dugnadstimer. Arkivet har videreført sitt omfattende arbeid med innsamling, registrering og arkivering av bilder og dokumenter. I 2025 ble Askheimr utgitt for 17. gang, denne gang med historielaget som fullt ansvarlig utgiver. Dette har gitt bedre kontroll over produksjon og økonomi, og boken er tilbudt medlemmene til gunstig pris gjennom abonnement.

Bortgangen av Anders Odalen har preget arkivarbeidet i 2025. Samtidig er det gjort et viktig arbeid med å dokumentere rutiner og arbeidsprosesser for å sikre kontinuitet og videreføring av kompetanse. Arkivet har mottatt betydelige mengder nytt materiale, og arbeidet med systematisering og entydig arkivstruktur pågår for fullt.

Utegruppa har hatt ansvar for drift og vedlikehold av museumsområdet, inkludert Vikingplassen, som er mye brukt av både barnehager og skoler. I 2025 ble også Mortenstua skole bruker av området. Det er utført omfattende arbeid med hogst, rydding, flising av stier, gressklipping og vedlikehold av veier. Tiltak som oppsetting av flere søplestativer har bidratt til mindre forsøpling. Utegruppa har bestått av seks frivillige og har lagt ned rundt 220 dugnadstimer.

Fotokomiteen har i 2025 fortsatt sitt viktige arbeid med å dokumentere Askim i bred forstand. Komiteen har bestått av fem medlemmer og har møttes to ganger i måneden for å overføre bilder til arkivet og registrere metadata. Det er registrert om lag 90 møtetimer, i tillegg til omfattende tid brukt til selve fotograferingen. Ved årsskiftet inneholder arkivet 1823 bilder. Fotokomiteens arbeid er en viktig del av vår samtidige dokumentasjon av lokalsamfunnet

Gjenstandskomiteen har i 2025 lagt ned hele 1207 dugnadstimer. Hovedoppgaven har vært fotografering og registrering av gjenstander i husene på museet, blant annet i Blikkenslagerverkstedet, Lierstua og Vrangenstua. Totalt er nå 8300 gjenstander registrert med AH-nummer, hvorav 5302 finnes i det søkbare bildearkivet. Komiteen har også mottatt flere gjenstander fra privatpersoner, blant annet en ambar fra 1855 som etter en lang reise via USA igjen har kommet tilbake til Askim. Arbeidet med å registrere de resterende gjenstandene fortsetter når forholdene ligger til rette for det

Når det gjelder bygningene på bygdetunet, viser årets rapport at vedlikeholdsbehovet er betydelig. Det er særlig tak på Lierstua og vinduer på Kjøpmannsgården som må prioriteres, og det er avdekket behov for omfattende arbeid på tak, piper og vinduer. Opprydding på låven har også avdekket fuktskader og behov for kassering av ødelagte gjenstander. Det arbeides videre med planer for rømningsvei i Kjøpmannsgården, samt langsiktige planer om utvidelse av Randulfstua og magasinet, forutsatt finansiering. Vedlikeholdsarbeidet vil være en hovedprioritet i 2026.

Videre har Askim historielag startet opp sin egen podkastserie. I 2025 rakk vi kun å lage en episode. Denne omhandlet kampene på Fossum og har allerede generert ca 200 visninger på YouTube og har lyttertall på podkastplattformer som Spotify. I 2026 vil det komme flere podkastepisoder som tar sikte på å gjøre historien levende og synlig.

2025 ble også året hvor Askim historielag startet samarbeid med Narvik senteret/Narvik krigsmuseum. Samarbeidet innebærer å legge inn navn på soldater som deltok i kampene i Askim under andre verdenskrig i et nasjonalt soldatregister. Arbeidet innebærer å gå igjennom kilder, lister

Styret vil til slutt rette en stor takk til alle komiteer, grupper og enkeltpersoner som har bidratt til historielagets virksomhet i 2025. Belønningen for den store innsatsen var som tidligere en felles julemiddag i desember. Den samlede innsatsen gir et solid grunnlag for videre arbeid med lokalhistorien i året som kommer.

Innrapporterte dugnadstimer:

Gjenstandskomiteen: 1073

Fotokomite: 90

Valter Bakkene, fredagsbrev: 132

Valter Bakkene, Fotostation oppdatering: 11

Askim lokalhistoriske arkiv: 6000

Parkavdelingen/Utegruppa: 220

Vammatoppen friluftsmuseum: 60

Fossum læringsarena: 600

Kasserer: 713

Leder: 350

Sekretær: 200

Arrangementkomite: 300

Unni Løken: 20

Gunn Hilde Kolstad: 20

Ulf Kolstad: 15

Totalt: 9804

Knut Gaustad

19.02.26

Leder Askim historielag

